

Årsmelding for Nasjonalmuseet 2022

Ansvarlig utgiver: Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Redaktører: Eirik Kydland og Ole Morten Fadnes

For- og baksidedfoto: Samlingen, Munch-rommet

Foto: Iwan Baan

Design: Anne Andresen, 2023

Innhold

Hilsen fra styreleder	4
Direktørens forord	5
Utstillinger i 2022	7
Besøkstall	8
Årsberetning for Nasjonalmuseet 2022	9
Nasjonalmuseet i 2022	17
Utstillinger	18
Forberedelser til og åpning av det nye Nasjonalmuseet	26
Forretning og marked	32
Bibliotek og dokumentasjonsarkiv	35
Innkjøp og gaver	36
Samlingsforvaltning	40
Formidling og publikumsopplevelse	42
Skeivt kulturår 2022	47
Samarbeidspartnere	49
Kommunikasjon og presse	50
Nasjonalgalleriet	50
Årsregnskap 2022	51

Hilsen fra styreleder

2022 var et historisk år. Endelig åpnet det nye Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Gjennom åpningsarrangementer, utstillinger, formidlingsprogram, samlingspresentasjon og presseomtale har museet allerede i løpet av noen måneder plassert seg tydelig i norsk og internasjonal bevissthet. Åpningen er løftet frem av aviser som New York Times, La Repubblica og The Guardian. Her pekes Oslo på som en ny kunst- og kulturdestinasjon, med Nasjonalmuseet som en av hovedattraksjonene. Publikum har også strømmet til det nye museet, med nærmere 800.000 besøkende siden åpningen 11. juni.

Bak suksessen ligger hardt arbeid og langvarig planlegging. Nasjonalmuseet har som institusjon vært igjennom en rekke store omstillinger de seneste årene, samtidig som samfunnsoppdraget skulle ivaretas: En komplisert bygge- og flytteprosess, innføring av ny driftsmodell, og en sammenslåing og modernisering av hele organisasjonen. Alt dette samtidig som museet opplevde store forsinkelser i Statsbyggs byggeprosjekt og en pandemi traff verden.

Jeg vil berømme direktør Karin Hindsbo og hennes svært dyktige medarbeidere for innsatsen som er lagt ned over flere år. Med blikket rettet mot målet, en vellykket åpning av det nye Nasjonalmuseet, har de skapt felles retning og entusiasme underveis. Som styreleder er jeg stolt og imponert over resultatet. Nå kan vi alle se med glede og forventning mot årene som kommer for Nasjonalmuseet.

Maria Moræus Hanssen
Styreleder

Direktør Karin Hindsbo (nummer fem fra venstre) og styreleder Maria Moræus Hansen (nummer tre fra høyre) sammen med medlemmer av Nasjonalmuseets ledergruppe på festmiddagen kvelden før åpningen av det nye Nasjonalmuseet 10. juni.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Direktørens forord

Den 11. juni 2022 kunne vi endelig åpne det nye Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Takket være et mangeårig arbeid og en felles politisk satsning, har Norges største kunstsamling fått et nytt hjem. Det nye museet er bygget for at vi i Nasjonalmuseet på best mulig måte kan utføre vårt samfunnsoppdrag – som er å utvikle, forvalte, forske på, tilgjengeliggjøre og formidle Norges største samling av kunst, arkitektur og design – i mange hundre år fremover. Åpningen av museet var en historisk begivenhet, som alle vi i Nasjonalmuseet er stolte over å ha vært en del av.

Ukene inn mot åpning inviterte vi flere grupper inn i museet for å teste ut publikumsflyt, formidlingstilbud, vertskap og sikkerhet. De første utenom museet som fikk oppleve det ferdige Nasjonalmuseet, var sju skoleklasser fra hele landet. Det var rørende og stort å ønske de spente barna velkommen på den røde løperen.

Vi inviterte også inn alle landets ordførere, som kunne besøke museet og finne kunst som representerer deres kommune. For Nasjonalmuseets samling er hele Norges samling.

Her finnes det tusenvis av historier, koblinger og minner som binder oss sammen, enten man bor i Oslo, Mandal eller Hammerfest, enten man er født her eller har gjort Norge til hjemmet sitt i løpet av livet. Samlingen tilhører oss som lever i dag, og generasjonene etter oss.

6 500 verk fra denne fantastiske samlingen utgjør samlingspresentasjonen, det faste tilbudet og ryggraden i det nye museet. Det har vært jobbet med denne presentasjonen i mange år, der tverrfaglige team har gått igjennom samlingen, tilegnet seg ny kunnskap om denne, gjenoppdaget gamle skatter, kuratert og planlagt formidlingstilbud. Presentasjonen bygger på tidligere generasjoners kunnskap, men det har også vært viktig å få frem nye og andre perspektiver fra kunsthistorien.

Vi er glade for å se at publikum har strømmet til. Ved årsskiftet hadde over 800 000 mennesker besøkt det nye museet for å oppleve utstillinger, verksteder, familieaktiviteter, arrangementer, butikker og spisesteder. Mot slutten av året hadde museet over 24 000 medlemmer. Som Aftenposten skrev etter åpningen: «Endelig har kulturinteresserte fått sitt Nordmarka».

Åpningsutstillingen «Jeg kaller det kunst» skapte debatt og engasjement, og ble den best besøkte samtidskunstutstillingen i Norge noensinne – med 213 000 besøkende. Utstillingen om den italienske kunstneren og arkitekten Giovanni Battista Piranesi ble sett av nesten 100 000 mennesker, og på høsten åpnet vi store utstillinger av Laure Prouvost og Grayson Perry i Lyshallen. Parallelt hadde vi utstillinger på Nasjonalmuseet – Arkitektur.

Jeg er svært stolt og imponert over jobben alle i Nasjonalmuseet har gjort i 2022. Vi har holdt blikket rettet mot målet: en vellykket åpning av det nye museet. Bak ligger årevis med planlegging og komplekse flytte-, monterings- og organiseringsprosesser. I år kunne vi endelig åpne dørene og slippe publikum inn. Norge og Oslo har fått et museum i verdensklasse. Det er bare å se frem til fortsettelsen.

Karin Hindsbo
Direktør

Utstillinger i 2022

DET NYE NASJONALMUSEET

«Dristige drømmer»¹
13. mai 2022–31. desember 2023

«Samlingen»
Fast utstilling.

«Søylerommet»
Fast utstilling.

«Jeg kaller det kunst»
11. juni–11. september 2022

«Østenfor sol og vestenfor måne»
11. juni–30. desember 2022

«Piranesi og det moderne»
9. september 2022–8. januar 2023

«Laure Prouvost. Above Front Tears Oui Float»
5. november 2022–12. februar 2023

«Grayson Perry. Innafor og utafor»
11. november 2022–26. mars 2023

NASJONALMUSEET – ARKITEKTUR

«Girjegumpi. Samisk arkitekturbibliotek»
15. oktober 2021–6. februar 2022

«Scandinavian Design og USA 1890–1980»
18. mars–7. august 2022

«Oslo arkitekturtriennale 2022: Inn i fellesskapet»
23. september 2022–29. januar 2023

¹ Utstillingen vises i biblioteket, som åpnet 10. august 2021.

² Nasjonalmuseets program av samarbeidsutstillinger og turnerende kunstverk i 2021.

UTSTILLINGER PÅ TURNÉ

«Visuelle nabolag»
«Laget i verden»
«Byplansjefene»
«Avtrykk»
«Fra pigment til mening»
«Lysmesterne»
«Filosofi med elever. Troll og annerledeshet»
«Se med hendene»

«KUNSTEN KOMMER HJEM»²

«Sand i maskineriet. Nasjonalmuseet på Teknisk museum»
1. oktober 2021–24. april 2022

Besøksfall

Besøksfall	2021	2022
Visningssteder		
Totalt	79 341	830 928
Nasjonalmuseet - Arkitektur	13 518 ¹	12 601
Utstillinger på turné	57 926	9 459
Villa Stenersen	1 285 ²	350 ³
Det nye Nasjonalmuseet	6 612 ⁴	808 518 ⁵

¹ Nasjonalmuseet – Arkitektur var stengt fram til 26. mai 2021 på grunn av Oslo kommunens forskrift for begrenning av koronasmitte.

² Villa Stenersen var stengt fram til 30. mai 2021 på grunn av kommunenes koronaforskrift.

³ Villa Stenersen var stengt store deler av året på grunn av renovasjonsarbeider, og hadde åpent kun enkelte dager da dette var mulig.

⁴ Biblioteket og omvisningsserien «Velkommen inn».

⁵ Tallet inkluderer besøk før 11. juni: Biblioteket, «Velkommen inn» og åpningsarrangementene.

Årsberetning for Nasjonalmuseet 2022

INNLEDNING

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design ble etablert som en stiftelse 1. juli 2003.

Stiftelsen utvikler, forvalter, forsker på, tilgjengeliggjør og formidler Norges største samling av kunst, arkitektur og design. Stiftelsen driver museumsvirksomhet i Oslo, sender utstillinger på turné landet rundt, og har aktiviteter i utlandet.

Utstillingsarenaer i Oslo i 2022 var Nasjonalmuseet – Arkitektur på Bankplassen 3 og, fra 11. juni, det nye Nasjonalmuseet på Brynjulf Bulls plass 3. Museet drifter også Villa Stenersen i Tuengen allé 10 c og Stasjonsmesterbygningen på Brynjulf Bulls plass 2.

Det nye Nasjonalmuseet på Brynjulf Bulls plass 3 er arbeidsted for de fleste av museets ansatte. Museet disponerer også flere faste og midlertidige magasiner for oppbevaring av kunst.

VIKTIGE HENDELSER I LØPET AV ÅRET

2022 var et eksepsjonelt år i museets historie, da det nye Nasjonalmuseet åpnet den 11. juni. Det nye Nasjonalmuseet er Nordens største kunstmuseum, med utstillingsarealer på 13 000 kvadratmeter for visning av museets samlinger og skiftende utstillinger. Bygget på 54 600 kvadratmeter, tegnet av arkitekt Klaus Schuwerk (arkitektkontor Kleihues+Schuwerk), inneholder også bibliotek, kontorer, konserveringsatelierer, verksteder, fotostudio og kunstmagasiner. Ferdigstillelsen av det nye museumsbygget er et vannskille i museets historie, og innebærer langt bedre rammebetingelser for utførelsen av stiftelsens samfunnsoppdrag.

I ukene før 11. juni ble det arrangert ti åpningsarrangementer for ulike målgrupper. 9 000 mennesker deltok på disse, blant annet skoleklasser fra ulike steder i landet, ordførere fra over 200 kommuner og fylkeskommuner, leverandører og samarbeidspartnere, Nasjonalmuseets medlemmer, og kunstnere representert i utstillingene. Museet holdt «åpent hus» under åpningshelgen, og ble da besøkt av over 17 000 publikummere.

Samlingspresentasjonen i det nye museet består av rundt 6 500 utvalgte verk fra oldtiden og frem til i dag, og dekker fagområdene kunst, arkitektur og design. I tillegg ble det i løpet av året vist elleve midlertidige utstillinger i det nye museet, på Nasjonalmuseet - Arkitektur og på turné¹. Blant disse var «Jeg kaller det kunst», den store åpningsutstillingen av norsk samtidskunst som fylte Lyshallen på toppen av det

¹ I tillegg til syv skoleutstillinger.

nye museet. Utstillingen ble sett av hele 213 000 mennesker, og er den best besøkte samtidskunstutstillingen noensinne i Norge.

Til sammen besøkte 794 533 personer det nye Nasjonalmuseet i løpet av 2022.² Av disse løste 488 406 billett til utstillingene. I tillegg besøkte 12 601 personer Nasjonalmuseet – Arkitektur. Ved utgangen av 2022 hadde Nasjonalmuseet 24 436 medlemmer.

Åpningen av det nye Nasjonalmuseet har vakt stor oppmerksomhet. I norsk presse har museet hatt 2 697 omtaler, mens det internasjonalt har vært 1 334 omtaler i 2022. New York Times, Financial Times, The Guardian, Le Figaro og La Repubblica er eksempler på internasjonal presse som var til stede for å dekke begivenheten.

STYRETS ARBEID

Styret avholdt i 2022 åtte ordinære møter og ett ekstraordinært møte. I møtene frem mot sommeren var styrets arbeid i all hovedsak vinklet mot en vellykket åpning 11. juni. I annet halvår ble det i større grad fokusert på overgangen til ordinær drift, særlig med hensyn til økonomi og egeninntjening. Videre deltok styrets leder på reiser til utlandet sammen med administrasjonen, i tilknytning til internasjonalt samarbeid.

Styret i Nasjonalmuseet består av syv medlemmer. Tre personer er oppnevnt av Kulturdepartementet: Maria Moræus Hanssen (styrets leder), Ellen Tveit Klingenberg (nestleder) og Jan Grue. Ett styremedlem er oppnevnt av Stiftelsen Kunstindustri-museet: Axel Fredrick Meyer, og ett av Stiftelsen Arkitekturmuseet: Mari Hvattum. De ansattes representanter er Vibeke Waallann Hansen og Ann Kristin Sørli.

PLAN FOR KOMMENDE PERIODE – STYRETS STRATEGI

På slutten av 2022 ble det igangsatt et arbeid for å evaluere museets strategi, som gjelder for 2020-2025, med formål om å sikre god drift, strategisk styring, prosesser og aktivitetsbasert budsjettering.

Direktør Karin Hindsbos åremål går ut 1. juni 2023. Det ble i januar 2023 klart at Hindsbo ikke ønsker en ny åremålsperiode. Styrets første prioritet dette året vil derfor bli rekruttering av en ny direktør.

² Etter åpningen 11. juni.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av 2022 hadde Nasjonalmuseet 334 fast ansatte og 16 midlertidige ansatte, til sammen 350 ansatte. Fem midlertidige ansatte hadde siste arbeidsdag 31.12.2022. Omregnet til årsverk tilsvarer dette 306,5 årsverk. 272 ansatte er i 100 prosent stilling, mens 78 ansatte jobber deltid.

Nasjonalmuseet har avtale med Synergi Helse om bedriftshelsetjenester. Sykefraværet i 2022 var på 5,5 %, en økning på 1,2 prosentpoeng fra 2021. Årsaken til denne økningen kan knyttes til høyt arbeidspress i forbindelse med åpningen av det nye Nasjonalmuseet og økning av sesongrelatert sykdom. Sykefraværet følges opp med konkrete tiltak av HR-avdelingen og ledere.

Det var 12 uttak av foreldrepermisjon, med et snitt på 17 uker.

Ufrivillig deltid blant kvinner og menn er ikke kartlagt per dags dato, men kartlegging vil finne sted i 2023, og bli rapportert på. Det kan nevnes at på grunn av museets turnus er det hensiktsmessig med en viss andel deltidsarbeidende.

Nasjonalmuseet har tett samarbeid med de tre arbeidstakerorganisasjonene Forskerforbundet, Negotia og Norsk Tjenestemannslag. Arbeidsgiver har opptil to møter i måneden med de tillitsvalgte. Dette er viktige fora for å sikre likestillings- og diskrimineringsarbeidet i rekrutteringsprosesser, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelser, og utviklings- og tilretteleggingsmuligheter.

Kjønnslikestilling

Kjønnsfordelingen blant Nasjonalmuseets ansatte er 61,5 prosent kvinner og 38,5 prosent menn. Ved årets slutt er det tre kvinner og fire menn i ledergruppen. I seksjonsledergruppen er det åtte kvinner og fem menn.

Lønnsgjennomsnittet uten ansatte i lederstillinger var 580 306 kroner for kvinner og 577 020 kroner for menn. Lønnsgjennomsnittet for alle ansatte, medregnet ledere, var 599 712 kroner for kvinner, og 602 129 kroner for menn. Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på ulike stillingsnivåer, samt kjønnsfordeling på ulike stillingsnivåer er ikke kartlagt p.t., da det til nå ikke har vært hensiktsmessig. Nytt lønnsystem vil gjøre detaljerte uttrekk enklere og gi mer korrekt informasjon fra 2023.

Grunnen til at differansen i gjennomsnittslønn mellom kvinner og menn øker når lederne blir lagt til, er at lønn for ledere har mindre innvirkning på totalsnittet for kvinner på grunn av den totale kjønnsfordelingen i institusjonen (61,5 prosent kvinner og 38,5 prosent menn).

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Vårt likestillingsarbeid er forankret i Nasjonalmuseets ulike strategier, personalpolitikk og retningslinjer, blant annet museets etiske retningslinjer. Det er etablert retningslinjer for å hindre generell trakassering, konflikter, mobbing og seksuell trakassering, med tilhørende varslingsystem. Arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering er ellers inkludert i den øvrige personalpolitikken i Nasjonalmuseet.

Nasjonalmuseet arbeider aktivt, målrettet og planmessig med å fremme likestilling og mangfold, og for å hindre diskriminering. Arbeidet omfatter rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelser, utviklingsmuligheter, tilrettelegging, samt muligheter for å kombinere arbeid og familieliv.

Undersøkelser og kartlegginger

Nasjonalmuseet gjennomfører årlig vernerunde for å kartlegge det fysiske arbeidsmiljøet for å vurdere risiko, og for å utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Hovedverneombud, verneombud, bedriftshelsetjenesten, administrasjonens HMS-ansvarlige og aktuelle ledere er involverte i kartlegging av det fysiske arbeidsmiljøet.

Nasjonalmuseet gjennomfører medarbeiderundersøkelser annethvert år. Forrige undersøkelse ble gjennomført i 2022. Gjennomføring av tiltaksplanen fortsetter i 2023.

Nasjonalmuseet startet i 2022 en evaluering av organisasjonsmodellen som ble besluttet og innført i 2018. Formålet med evalueringen er å undersøke om Nasjonalmuseet er organisert hensiktsmessig med tanke på et museum i drift, og for eventuelt å sette inn tiltak. Det antas at arbeidet med evaluering og eventuelle tiltak vil gå frem til sommeren 2023.

I 2022 anskaffet Nasjonalmuseet et nytt avvikshåndteringssystem for å sikre dokumentasjon og oppfølging av avvikene. Det nye avvikssystemet tas i bruk løpet av første kvartal 2023.

FORSKNING OG UTVIKLING

Forskning står sentralt i Nasjonalmuseets samfunnsoppdrag. Museet driver fri forskning, hovedsakelig innenfor fagfeltene kunsthistorie, konservering, kunstformidling og museologi. Utviklingsarbeidet utføres innen en rekke museumsfaglige områder, med digital samlingsforvaltning og nye formidlingspraksiser som noen av de prioriterte. Forsknings- og utviklingsstrategien definerer mål og satsningsområder for hele museets arbeid i perioden 2021–2025.

Tilbudet til eksterne forskere og forskningsmiljøer utvikles kontinuerlig. Det investeres mye i tilgjengeliggjøring av samlingen og videreutvikling av museets forskningsbibliotek og dokumentasjonsarkiv.

Nasjonalmuseet er akkreditert som forskningsorganisasjon av Forskningsrådet. Antall ansatte med doktorgrad ligger over landsgjennomsnittet blant museer støttet av Kulturdepartementet, med 11 fast ansatte med doktorgrad/ph.d. I 2022 ble to ph.d.-prosjekter innen konservering fullført, i samarbeid med henholdsvis Universitetet i Oslo og Universitetet i Amsterdam. Prosjektene var finansiert av museet.

Videre samarbeider museet om forskningsprosjekter med blant andre Kode, universitetene i Oslo og Bergen, NTNU, og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Blant internasjonale samarbeidspartnere er The Metropolitan Museum of Art, National Gallery of Art og Getty Foundation (USA), Alte Nationalgalerie (Tyskland), Ateneum – Finlands Nationalgalleri, Nationalmuseum i Stockholm, Musée de la Ville de Paris og Stiftelsen Hartung Bergman (Frankrike), og Formafantasma (Italia).

Forskningsresultatene synliggjøres i museets egne utstillinger, katalogutgivelser og foredrag, samt i andre faglige publiseringer og konferanseinnlegg. I 2022 publiserte museets fagpersoner syv vitenskapelige artikler/bokkapitler (fagfellevurderte) og 22 fagartikler/kapitler. De var (med-)redaktører for ni bøker, og holdt til sammen 45 foredrag/ konferanseinnlegg. I tillegg initierte museet to vitenskapelige publikasjoner, skrevet av eksterne forskere.

BÆREKRAFT

I 2022 fikk Nasjonalmuseet på plass en enda tydeligere miljø- og bærekraftprofil. Det nye museet er et forbildeprosjekt i FutureBuilt, som er Oslo-regionens satsning på de mest ambisiøse byggeprosjektene innen utvikling av klimanøytrale løsninger og arkitektur med høy kvalitet. Prosjektene i FutureBuilt må oppfylle et sett med kvalitetskriterier, samt dokumentere at disse kriteriene oppfylles. Målinger gjort ved ferdigstillelse av bygget viser at museet har redusert CO₂-forbruket med nesten 48 % sammenlignet med referansebygg.

Nasjonalmuseet er Miljøfyrtårn-sertifisert, og rapporterte våren 2022 på gitte kriterier for CO₂-reduksjon innenfor avfallshåndtering, energibruk og transport. Målingene viser at museets arbeid med CO₂-reduksjon gir resultater, og for avfall hadde museet i 2022 en kildesorteringsgrad på over 80 %.

Vi har også fokus på at publikum skal involveres i våre tiltak. Derfor finnes fem-fraksjoners kildesortering tilgjengelig i alle våre publikumsarealer, og våre retningslinjer for arrangementer er oppdatert med Miljøfyrtårn-krav. Museets mattilbud har tiltak for å redusere matavfall, og butikkene legger vekt på rettferdig

handel i egenproduksjon og øvrig sortiment. Du kan for eksempel finne smykker laget av restavfall fra byggeprosessen i butikkene.

Museet skal sikre at bærekraft og miljø er en naturlig del av vår virksomhet. Miljøspørsmål skal ikke fremmes som kommersielt eller politisk virkemiddel, men arbeidet skal vise til klart definerte mål – og vise handling. I 2022 hadde museet derfor en rekke konkrete tiltak for å fremme gjenbruk og bærekraft innenfor kjernevirksomheten. I forbindelse med åpningsutstillingen «Jeg kaller det kunst» ble utstillingsarkitekturen demontert og hentet av eksterne kulturaktører som gjenbrakte materialene i et nytt prosjekt. I utstillingen «Grayson Perry. Innafor og utafor» ble det tatt i bruk modulvegger for montering av kunsten. Disse veggene reduserer museets forbruk og øker graden av gjenbruk i vårt program.

Nasjonalmuseet ble i august medlem av næringslivsnettverket «Næring for Klima». Medlemmer i nettverket skal sammen bidra til at Oslo når sine klimamål.

Stiftelsen er ikke involvert i virksomhet som medfører forurensning av det ytre miljøet.

AKTSOMHETSVURDERINGER

Nasjonalmuseet følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven).

Vi arbeider aktivt, målrettet og planmessig med å fremme likestilling og mangfold, og for å hindre diskriminering.

Vi forventer det samme av våre leverandører og forretningspartnere som vi krever av oss selv: at alle ansatte og andre som berøres av virksomheten behandles med respekt og verdighet. Vi forventer at våre leverandører og forretningspartnere selv opptrer med seriøsitet og aktsomhet for å unngå skader og negative konsekvenser for mennesker.

I forbindelse med vår aktsomhetsprosess har vi vurdert risiko for både egen virksomhet og vår leverandørkjede. Vi har gjennomgått alle våre leverandører av en vesentlig størrelse, og vurdert risikoen for brudd i vår leverandørkjede. Etter første risikovurdering ser vi at våre største kjøp i høyrisikoproduktlisten er innenfor kategoriene mat og drikke, elektronikk og møbler. Vi har ikke funnet antydninger til brudd på menneskerettigheter i dette arbeidet.

Vi har en stor leverandørmasse, og har begynt arbeidet med å redusere antall leverandører. Vi kjenner våre store leverandører godt gjennom etablerte partnerskap over en lang periode.

Innen første halvår 2023 vil en fullstendig redegjørelse bli å finne på Nasjonalmuseets hjemmeside.

USIKKERHETSFAKTORER OG RISIKO

De mest sentrale risikoene og største regnskapsmessige usikkerhetsfaktorene museet står overfor, er lavere inntekter som følge av reduserte offentlig tilskudd og fall i egeninntjeningen grunnet lavere besøkstall. Dette kan skje som følge av en ny pandemi, utstillinger som ikke slår gjennom hos publikum eller generelt dårligere økonomi i samfunnet.

Innen egeninntjening rettes hovedinnsatsen mot sponsorer og samarbeidspartnere, billettinntekter og medlemskap som følge av ambisiøse utstillinger, utleie og egenproduserte varer.

ØKONOMISKE FORHOLD

Samlet egenkapital pr. 31.12.2022 utgjør 177,4 mill. kroner, en reduksjon på 312,1 mill. kroner fra 31.12.2021. Nedenfor vises en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av foretakets virksomhet og dens stilling:

- Bunden avsetning til innkjøp av kunst pr. 31.12.2022 utgjør 8,6 mill. kroner.
- Annen egenkapital pr. 31.12.2022 utgjør 168,8 mill. kroner.
- Driftsinntekter i 2022 utgjorde 733,6 mill. kroner mot 905,0 mill. kroner i 2021.
- Egeninntekter i 2022 utgjorde 73,3 mill. kroner mot 9,4 mill. kroner i 2021.
- Gaver og donasjoner i 2022 utgjorde 29,6 mill. kroner mot 13,8 mill. kroner i 2021.
- Driftskostnader i 2022 utgjorde 1 048 mill. kroner mot 827,4 mill. kroner i 2021, og driftsunderskuddet utgjorde 314,4 mill. kroner i 2022 mot et driftsoverskudd på 77,7 mill. kroner i 2021.
- Underskudd etter finansposter utgjorde 312,1 mill. kroner i 2022 mot et overskudd på 79,5 mill. kroner i 2021.
- Likviditeten i 2022 har vært tilfredsstillende. Bankinnskudd og kontanter er pr. utgangen av 2022 på 238,2 mill. kroner.
- Det er i 2022 aktivert investeringer for til sammen 7,0 mill. kroner, hvorav 2,6 mill. kroner er flyttet fra anlegg under utførelse.

Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet, og det bekreftes at grunnlaget for fortsatt drift er til stede.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets underskudd på 312 106 995 kroner overføres fra annen egenkapital.

ANDRE FORHOLD

Det er ikke tegnet forsikring for styrets medlemmer eller daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Nasjonalmuseet i 2022

Oslo, 16. februar 2023

Maria Moræus Hanssen
Styreleder

Ellen Tveit Klengenberget
Nestleder

Jan Grue
Styremedlem

Vibeke Waallann Hansen
Styremedlem

Mari Hvattum
Styremedlem

Axel Frederick Meyer
Styremedlem

Ann Kristin Sørli
Styremedlem

Karin Hindsbo
Direktør

UTSTILLINGER

I årets første måneder ble «Girjegumpi. Samisk arkitekturbibliotek» vist på Nasjonalmuseet – Arkitektur og «Sand i maskineriet. Nasjonalmuseet på Teknisk museum» på, og i samarbeid med, Teknisk Museum. Begge åpnet i 2021 og sistnevnte var del av «Kunsten kommer hjem», Nasjonalmuseets omfattende program av samarbeidsutstillinger og turnerende kunstverk i 2021.

18. mars åpnet «Scandinavian Design og USA 1890–1980» på Nasjonalmuseet – Arkitektur, en utstilling laget i samarbeid med Los Angeles County Museum of Art, Milwaukee Art Museum og Nationalmuseum i Stockholm. På høsten vist «Oslo arkitekturtriennale 2022: Inn i fellesskapet», med eksempler fra de siste 70 årene på hvordan ideer om fellesskap har preget arkitektur og byutvikling, og en installasjon av det svenske kunst- og arkitekturfellesskapet MYCKET.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra «Scandinavian Design og USA 1890–1980».

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Fra «Oslo arkitekturtriennale 2022: Inn i fellesskapet».

I mai åpnet utstillingen «Dristige drømmer – professor Dietrichson, «de fire ballonger» og et nasjonalmuseum for kunst» i biblioteket det nye Nasjonalmuseet¹. Utstillingen viser glimt fra museets historikk og plass i norsk kunsthistorie.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Fra «Dristige drømmer – professor Dietrichson, «de fire ballonger» og et nasjonalmuseum for kunst».

I det nye Nasjonalmuseet er seks verk plassert utenfor utstillingsarealene, for å gi en kunstopplevelse også til dem som ikke kommer for å se en utstilling. Disse er:

- Elisabeth Haarr, *Syriaforheng*, 2013, i vrangleområdet
- Máret Ánne Sara, *Pile o' Sápmi*, 2017, i vestibylen
- Sol LeWitt, *Walldrawing #839*, 1998/2021, på Salongens frittstående vegg
- Zanele Muholi, *MaID, Atlanta*, 2017, 2017, i bibliotektrappen
- Munan Øvreid, *The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism*, 2020, i Styrerommet
- Auguste Renoir, *Den seirende Venus*, 1916, i Styrerommets uteareal

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørgli

Sol LeWitt, *Walldrawing #839*, 1998/2021.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørgli

Zanele Muholi *MaID, Atlanta*, 2017, 2017.

¹ Biblioteket åpnet for publikum 10. august 2021.

11. juni åpnet dørene til det nye Nasjonalmuseet, og til den nye samlingspresentasjonen. Her blir for første gang Nasjonalmuseets samlinger av kunst, design, kunsthåndverk og arkitektur vist under samme tak, i 86 rom over to etasjer. Samlingspresentasjonen, som er en fast men dynamisk utstilling, er selve kjernen i det nye Nasjonalmuseet, og viser hovedtrekk i norsk kunsthistorie, sammen med sentrale utenlandske verk fra samlingen. Med et overordnet visuelt og narrativt grep, har utstillingen som mål å være en oppdagelsesreise i kunst, arkitektur, design og kunsthåndverk. Den frembringer ny forskning på samlingen og tar i bruk nye formidlingsgrep.

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

De seks bildene over: Fra samlingspresentasjonen.

11. juni åpnet også «Jeg kaller det kunst» i den 2 400 kvadratmeter store Lyshallen på toppen av det nye museet. Dette var en stormønstring av samtidskunst i Norge, med nærmere 150 kunstnere og kunstnergrupper. Med 213 000 besøkende var dette den best besøkte samtidskunstutstillingen i Norge noensinne og den mest besøkte kunstutstillingen i Norge i 2022¹.

Foto: Iwan Baan

Foto: Iwan Baan

Begge over: Fra «Jeg kaller det kunst».

¹ Ifølge tall innhentet av Subjekt, 01.02.23.

«Østenfor sol og vestenfor måne» viste et utvalg av Erik Werenskiolds og Theodor Kittelsens tegninger som ble laget til de norske folkeeventyrene for nesten 150 år siden. Publikum fikk gjennom utstillingen formidlet en unik og sentral del av den norske kulturarven og komme tett på verk som sjelden stilles ut. Den var åpen fra 11. juni og ut 2022.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra «Østenfor sol og vestenfor måne».

I Søylorommet vises verk fra The Fredriksen Family Collection, samlingen til Kathrine og Cecilie Fredriksen, som museet har en samarbeidsavtale med. Søylorommet byr på kunst skapt av banebrytende internasjonale kunstnere, som i hovedsak ikke har vært representert i Nasjonalmuseet før.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Björgill

Fra Søylorommet.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra Søylorommet.

I september åpnet «Piranesi og det moderne», som viste fram 1700-tallsgrafikeren og -arkitekten Giovanni Battista Piranesis betydning inn i vår tid. Utstillingen ble rost av kritikerne og var en publikumssuksess, med over 97 000 besøkende.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra «Piranesi og det moderne».

Tidlig i november åpnet to store soloutstillinger i Lyshallen: «Laure Prouvost. Above Front Tears Oui Float» og «Grayson Perry. Innafor og utafor». Med installasjoner med film, lyd, performance, skulptur, tekstil og tekst skapte den franske kunstneren Prouvost en magisk og urovekkende opplevelse. Utstillingen var den første av The Fredriksen Commissions, en del av Nasjonalmuseets samarbeid med Kathrine og Cecilie Fredriksen, der fem utstillinger over ti år vil gjøre det mulig å se store utstillinger av ledende internasjonale kunstnere.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Begge over: Fra «Laure Prouvost. Above Front Tears Oui Float».

Utstillingen med Grayson Perry ga innblikk i en av Storbritannias mest feirede og internasjonalt anerkjente kunstneres produksjon fra 1980-årene fram til i dag, med keramikk, skulptur, grafikk, monumentale bildevever og broderi.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørkli

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Begge over: Fra «Grayson Perry. Innafor og utafor».

Den turnerende utstillingen «Visuelle nabolag» fortsatte sin ferd gjennom landet også i 2022, og ble vist på Alta museum fra oktober. I tillegg var syv utstillinger på besøk til skoler over hele landet gjennom Den kulturelle skolesekken.

FORBEREDELSE TIL OG ÅPNING AV DET NYE NASJONALMUSEET

Avdeling Åpning 2022 hadde ansvaret for å organisere aktiviteter og prosjekter knyttet til flytting til og åpningen av det nye Nasjonalmuseet, inkludert diverse utstyr til drift av museet, fem kunstfaglige og fire ikke-kunstfaglige prosjekter.

Kunstindustrimuseet ble overlevert til Oslo kommune 3. januar 2022. Hoveddelen av utflyttingen fra Nasjonalgalleriet ble utført høsten 2022.

Montering og testing av samlingspresentasjonen startet våren 2021 og pågikk helt frem mot åpning. Montering av «Jeg kaller det kunst», «Østenfor sol og vestenfor måne» og de seks verkene utenfor utstillingsområdene startet høsten 2021 og ble ferdigstilt våren 2022. Montering i Søylerommet foregikk våren 2022.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørge

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørge

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

De fire bildene over: Fra utstillingsmonteringen.

Våren 2022 ble det gjennomført tester med publikum i bygget, for å sikre de klimatiske forholdene for kunsten, publikumsflyt, bemanning, publikumsopplevelsen, med mer.

Fra 21. mai til 12. juni holdt museet en rekke åpningsarrangementer for flere målgrupper. Planlegging av arrangementene pågikk hele året fram til åpning.

Familie og venner av museets ansatte var de første som ble invitert inn. Deretter kom 116 elever på fjerde trinn, og 25 lærere og foreldre, fra Longyearbyen, Karasjok, Oslo, Ålesund og Arendal på Barnas førpremiere. Elevene fikk oppleve utstillingene og ulike formidlingsaktiviteter.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Fra Barnas førpremiere.

3 700 medlemmer besøkte museet 3. juni, mens 600 samarbeidspartnere, leverandører og representanter for byggeprosjektet opplevde museet 4. juni.

7. juni tok museet imot over 200 ordførere og fylkesordførere som blant annet fikk se museets verk fra de enkelte kommuner.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra ordførerarrangementet.

8. juni var 1 500 gjester, inkludert kulturministeren, kunstnere og representanter for museer i inn- og utland, invitert til kunstfest.

Dronningen, kronprinsparet, Kronprinsesse Mary av Danmark og statsminister Jonas Gahr Støre, samt store deler av det offisielle Norge og 170 gjester fra inn- og utland deltok på åpningsmiddagen som ble avholdt 10. juni.

På den offisielle åpningen 11. juni var det åpent for alle på plassen utenfor museet. På scenen var det underholdningsinnslag fra Marja Mortensson og Beharie, samt taler fra direktør Karin Hindsbo, statsminister Jonas Gahr Støre og rådsmedlem fra Sametinget Maja Kristine Jåma. Konferansier var Iman Meskini. H.M. Dronningen foretok den offisielle åpningen. Seremonien ble direkte-sendt på NRK tv, radio og nett. Det var gratis inngang og rundt 17 000 besøkende i museet den helgen.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra middagen 10. juni. Fra venstre: H.K.H. Kronprinsesse Mary av Danmark, H.M. Dronning Sonja, H.K.H. Kronprins Haakon, H.K.H. Kronprinsesse Mette-Marit, direktør Karin Hindsbo, styreleder Maria Moræus Hanssen, kulturminister Anette Trettebergstuen, statsminister Jonas Gahr Støre, stortingspresident Masud Gharakhani og ordfører Marianne Borgen.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørkli

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Begge over: Fra åpningen 11. juni.

Avdelingen Åpning 2022 hadde tett samarbeid med Statsbygg om koordinering av driften av det nye bygget. Museets ansatte var involvert i etablering av alle kontraktene for leveranse av utstyr og tjenester til drift av museet, og overtok ansvaret for alt anskaffet utstyr og inventar da Statsbyggs brukerutstyr-prosjekt ble lagt ned i 2022. Høsten 2022 ble avdelingens prosjekter avsluttet eller overført til linje-organisasjonen. Den midlertidige avdelingen Åpning 2022 ble avviklet i januar 2023.

FORRETNING OG MARKED

Butikker

Nasjonalmuseet driver butikker i det nye Nasjonalmuseet, Nasjonalmuseet – Arkitektur og Stasjonsmesterboligen (tidligere Mellomstasjonen, et av Vestbanen-byggene som museet disponerer). 20 nye butikkmedarbeidere ble ansatt i 2022 for å betjene butikken i det nye Nasjonalmuseet, og det ble innført nye tekniske løsninger for billettsalg, kasse og nettbutikk.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Butikken i det nye Nasjonalmuseet.

Medlemmer

Nasjonalmuseets medlemsklubb hadde et rekordår. På slutten av året hadde museet over 24 000 medlemmer. Til sammenligning var medlemstallet ca. 2 500 i desember 2021. Medlemmene får gratis inngang, rabatter i butikken, og invitasjon til føråpninger og andre arrangementer. Det har også blitt jobbet med å utvikle konseptet ytterligere slik at medlemmene skal få et enda bedre tilbud i 2023.

Vertskap

Våren 2022 ble rundt 50 museumsverter og verkstedskoordinatorer ansatt. Deres oppgave er å ta imot museets publikum på en serviceinnstilt, kunnskapsrik og profesjonell måte. Vertene selger billetter og medlemskap, bistår i planlegging av besøket, betjener garderoben, og svarer på spørsmål i utstillingene. De bistår også i avvikling av arrangementer.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Museumsverter (i grønt) i arbeid.

Arrangementer og utleie

Med det nye bygget har Nasjonalmuseet en unik og attraktiv arena for arrangementer, både kunstrelaterte arrangementer i egen regi og utleie til eksterne aktører. I løpet av året hadde museet over 300 egne arrangementer, og over 50 utleiearrangementer. Nye billettmedarbeidere ble ansatt blant annet for å publisere og tilgjengeliggjøre museets tilbud. Alle deltagere på utleiearrangementer blir invitert til å oppleve utstillingene, noe som potensielt eksponerer nye målgrupper for kunsten, i tillegg til at utleie i seg selv er en betydelig inntektskilde som igjen bidrar til et bedre tilbud til publikum. Museet har i 2022 arbeidet med å etablere rutiner, arrangere, promotere og avvikle arrangementer, for videre å utnytte potensialet i det nye Nasjonalmuseet på best mulig måte.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Storsalen under forskning- og formidlingskonferansen «We are here».

Markedsføring

Museet annonserer i sosiale, digitale og trykte medier, samt på trikker, t-baner og deres stasjoner. I 2022 inngikk museet et samarbeid med Oslo Lufthavn Gardermoen om annonsering av utstillinger og museets samling der.

Foto: Clear Channel

Fra Oslo Lufthavn Gardermoen.

En større markedsføringskampanje fram mot åpningen 11. juni inkluderte videoserien «Min Samling». Kampanjen viste kjente personer på besøk i museet som snakket om sine favorittverk, og ga også publikum en forsmak på hva som ventet i museet av arkitektur, utstillinger, kunst og opplevelser. Kampanjen ble utviklet i samarbeid med Trigger, og vant priser for beste innholdsmarkedsføring under de internasjonale markedsføringsprisene European Excellence Awards og International Content Marketing Award.

BIBLIOTEK OG DOKUMENTASJONSARKIV

Nasjonalmuseets bibliotek og dokumentasjonsarkiv er en del av museets samling, og en grunnleggende ressurs for museets egen virksomhet, og for ekstern kunstfaglig forskning, undervisning og kunnskapsutvikling.

Biblioteket åpnet i august 2021, og har holdt åpent for publikum gjennom hele 2022, med utvidede åpningstider fra 15. august.

I 2022 har seksjon Bibliotek og arkiv jobbet aktivt med å få museets faste publikum og nye brukere til å oppsøke og bruke biblioteket. Det har vært arbeidet med å etablere kontakt med relevante studiesteder for å informere om bibliotekets og arkivets tilbud og samlinger, gjennomføre omvisninger for fagnettverket og andre interesserte, samt aktivt jobbe med videreutvikling av Videokunstarkivet.

Biblioteket og arkivet har i løpet av 2022 hatt 11 730 besøkende, holdt 25 omvisninger for ulike grupper studenter og bibliotek- og arkivkollegaer, og arrangert seks boklanseringer og Arlis-Norden-konferansen «Queer Art and Knowledge Management» i samarbeid med Skeivt kulturår.

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Fra lanseringen av Edvard Munch i Nasjonalmuseet. En samlet oversikt i Biblioteket.

Biblioteket har vist åtte monterutstillinger, og åpnet utstillingen «Dristige drømmer – professor Dietrichson, 'de fire ballonger' og et nasjonalmuseum for kunst» som vil stå ut 2023.

Seksjonen har arrangert fire workshops om registrering i Videokunstarkivet med kunstnere i samarbeid med Atelier Nord i Oslo, Bergen senter for elektronisk kunst og Trøndelag senter for samtidskunst.

I desember ble Nasjonalgalleriets arkiv innlemmet i Norges dokumentarv, den norske delen av UNESCOs Memory of the World-register.

Det ble i 2022 registrert 3 690 nye bøker og tidsskrifter i bibliotekets samling og det ble innlemmet fem nye privatarkiv i dokumentasjonsarkivet. Videokunstarkivet har hatt en tilvekst med 1 052 nye registrerte verk, og opplasting av 633 nye filer. 100 videoverk er blitt digitalisert av Nasjonalmuseet.

INNKJØP OG GAVER

I henhold til avtalen mellom Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst, Kulturdepartementet og stiftelsene Kunstindustrimuseet og Arkitekturmuseet, har museet drifts- og forvaltningsansvar for samlingene. Innsamlingsarbeid og ervervelser til samlingene er en viktig del av dette forvaltningsansvaret.

Utvikling av samlingen skjer innenfor kunst, arkitektur og design, med særlig vekt på det norske, men også med internasjonale referanser. Samlingen skal representere både fortiden og samtiden. En grunnleggende del av arbeidet er å undersøke samlingen og kartlegge skjevheter og underrepresentasjon. De seneste årene har det blant annet vært arbeidet målrettet med å øke andelen kunst av både kvinnelige og samiske kunstnere i samlingen.

I 2022 ble det kjøpt inn verk for 22 207 757 kroner, mot 26 052 691 kroner i 2021.

Museet er tildelt 6 000 000 kroner fra Sparebankstiftelsen DNB til innkjøp av norsk samtidskunst, fordelt over tre år, hvorav 2 000 000 kroner ble brukt i 2022.

Avgift betalt til Bildende Kunstneres Hjelpesfond i 2022 var 600 000 kroner.

Det ble kjøpt inn 169 verk i 2022, og 389 verk ble gitt museet i gave. Av 558 registrerte nyervervelser er 255 av norske kunstnere.

Blant gavene som ble innlemmet i samlingen er 161 grafiske verker av den amerikanske samtidskunstneren Caroll Dunham, som vil vises i en soloutstilling i 2023. Museet mottok også en stor donasjon på 24 skulpturer av Hans Arp, henholdsvis 21 gipsskulpturer og tre bronseskulpturer. Giveren er Stiftelsen Hans Arp og Sophie Taeuber-Arp.

Både kjøp og gaver til museet vurderes og vedtas av museets innkjøpskomité.

Innkjøpskomitéen besto i 2022 av:

Faste medlemmer

- Direktør: Karin Hindsbo
- Direktør Samling: Stina Högvist

Rullerende medlemmer

- Eldre og moderne kunst: Mai Britt Guleng og Møyfrid Tveit (f.o.m 18.10.2022) / vara: Cynthia Osiecki og Øystein Ustvedt (f.o.m 18.10.2022)
- Moderne og samtidskunst: Ingvild Krogvig / vara: Øystein Ustvedt
- Moderne og samtidskunst: Eva Klerck Gange og Geir Haraldseth (f.o.m. 18.10.2022) / vara: Geir Haraldseth og Andrea Kroksnes (f.o.m 18.10.2022)
- Design: Denise Hagströmer og Hanne Eide (f.o.m 18.10.2022) / vara: Anne Sommerin Simonnæs og Denise Hagströmer (f.o.m 18.10.2022)
- Kunsthåndverk: Knut Astrup Bull og Inger Helene Stemshaug (f.o.m 18.10.2022) / vara: Inger Helene Stemshaug og Knut Astrup Bull (f.o.m 18.10.2022)
- Arkitektur: Bente Aass Solbakken og Birgitte Sauge (f.o.m 18.10.2022) / vara: Birgitte Sauge og Victoria Bugge Øye (f.o.m 18.10.2022)
- Formidling: Ole Høeg Gaudernack / vara: Line Engen

Konservering: Kari Skytt Andersen

Registrarer: Ann-Kristin Bjørnvold og Vibeke E. Marstrand Sorø

Et utvalg innkjøp og gaver fra 2022

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Caroll Dunham, *Places and things (#4)*, 1991-1992.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Camilla Wærenskjold, *Uten tittel*, 1996.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen. © Lena Trydal / BONO

Lena Trydal, *Folkekongen*, 2021.

Vilde von Krogh, *Urdarbrønnen/Ragnarokk*, 2022.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Louis Moe, *Hundetroskap*, 1900.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen.

Grayson Perry, *Black Dog*, 2004.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Bertha Wegmann, *Sittende ung kvinne*, ca. 1882.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Joar Nango, *A House for all Cosmologies*, 2022.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Josefa De Ayala, *Den hellige Katarinas mystiske bryllup*, 1647.

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørkli

Over: Dawn Bendick, *Time rock stack XIII*, ca. 2021.

Til venstre: Hieronymus Scholeus, *Prospekt over Bergen*, 1590.

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Per Spook, tegning, 1978.

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørkli

Boarch arkitekter, *Kautokeino Kulturbygg*, 1977.

SAMLINGSFORVALTNING

Samlingsforvaltning omfatter aktiviteter og tiltak som sikrer at samlingene blir tatt vare på, forsket på, dokumentert og tilgjengeliggjort for publikum og fagmiljøer. All bruk av kunstverk (som utstilling, forskning eller lån) utløser arbeid i seksjonene Konservering, Utstillingsteknikk, Foto, og/eller Magasin og logistikk, og grader av revisjon i samlingsforvaltningssystemet.

I 2022 ble det flyttet 19 177 objekter til det nye museet, og 7 155 kunstverk bestående av 12 485 gjenstander ble utstilt i samlingspresentasjonen og midlertidige utstillinger. Alle verk ble revidert mot Nasjonalmuseets standarder for samlingsforvaltning, for å sikre at flytting og håndtering er forsvarlig utført og dokumentert.

Parallelt med flytting, utstillingsproduksjon og samlingsrevisjon, har museet arbeidet jevnt med tilgjengeliggjøring av samlingene på museets nettsted. Antallet publiserte verk ved utgangen av året var nærmere 50 000. Vi har også fortsatt arbeidet med å standardisere kunstfaglig terminologi, samt deltatt aktivt i kunstnettverk nasjonalt og internasjonalt.

Utlån

I 2022 lånte museet ut 147 verk til norske og utenlandske museer. 128 av disse var til norske museer, blant annet verk av Edvard Munch til Galleri F15, billedtepper av Synnøve Anker Aurdal til Astrup Fearnley Museet, videoverk av Pipilotti Rist til Trondheim Kunstmuseum, og verk av Jan Groth til Stavanger Kunstmuseum. En rekke verk ble lånt til Sparebankstiftelsen DNBs jubileumsutstilling på Munchmuseet og Kode.

Til utenlandske museer har museet lånt ut 19 verk. *Selvportrett* av Vincent van Gogh ble vist ved The Courtauld Gallery i London i utstillingen «Van Gogh. Self-Portraits». Fire malerier av Edvard Munch ble vist ved Musée d'Orsay i Paris i utstillingen «Edvard Munch: A Poem of Life, Love and Death». Hit kom det 700 000 besøkende, noe som er rekord for en Munch-utstilling i utlandet. Sparebankstiftelsen DNBs verk *Judit og tjenestekvinnen med Holofernes' hode* av Artemisia Gentileschi er et nytt langtidslån, som ble vist i utstillingen «Artemisia Gentileschi in Naples» ved Galerie d'Italia i Napoli. Til en utstilling om nordisk kunst i Warszawa lånte museet ut *Nocturne* av Eilif Peterssen og *Vinter ved Simoa* av Frits Thaulow. 16 av de utlånte verkene ble hentet fra samlingspresentasjonen.

Foto: Musée d'Orsay / Sophie Crépey

Fra «Edvard Munch: A Poem of Life, Love and Death» på Musée d'Orsay, med Nasjonalmuseets *Pubertet* til høyre.

Foto: Nasjonalmuseet / Thierry Ford

Judit og tjenestekvinnen med Holofernes' hode pakkes ut i Napoli.

I 2022 ble det behandlet låneforespørsler om til sammen 231 kunstverk til utstillinger på norske museer de kommende årene. Av disse kunne Nasjonalmuseet gi tilsagn på 178 verk. Fra utenlandske museer kom det låneforespørsler om til sammen 133 verk, der det ble gitt tilsagn på 65, noe som er en økning fra året før. Der det måtte gis avslag, var det enten av konserveringsmessige årsaker, forhold knyttet til sikkerhet eller klima, eller at verkene er opptatt i den aktuelle utstillingsperioden.

Revisjon av langtidslån fortsatte. Av nye langtidslån ble seks verk lånt til Regjeringens representasjonsanlegg for ny utsmykning av statsministerboligen.

Bevaring

I løpet av første halvår av 2022 jobbet konservatorene med klargjøring og montering av den nye samlingspresentasjonen. Etter åpning av museet har Nasjonalmuseets konserveringsseksjon påbegynt rollen som ressurscenter for hele landets konservatorer. På høsten ble det satt opp flere spesialkurs, blant annet om bevaring av elektronisk kunst, bruk av nanogels og PVA-Borax-gels, retusjering og fotokonservering, samt i bruk av museets omfattende utstyrsark.

To konservatorer i seksjonen fullførte sine ph.d.-er i 2022. Det jobbes også med ulike forskning- og utviklingsprosjekter i seksjonen, hvorav flere ble formidlet i tidsskrifter og/eller på konferanser. Konserveringsseksjonen deltar i tillegg aktivt i undervisning og fagopplæring av konservatorer, og har et tett samarbeid med konserveringsstudiet ved Universitetet i Oslo. Det blir hvert år tatt imot flere hospitanter fra europeiske utdanningsinstitusjoner.

FORMIDLING OG PUBLIKUMSOPPLEVELSE

Fysisk formidling

Museet hadde i 2022 et stort antall kunstrelaterte arrangementer i egen regi. Det var dette året en særlig prioritet å invitere publikum til aktiviteter i det nye Nasjonalmuseet, for å introdusere dem til samlingen og bygget. Det var også aktiviteter på Nasjonalmuseet – Arkitektur, Villa Stenersen og digitalt.

Nasjonalmuseet holdt i 2022 omvisninger og verksteder i det nye Nasjonalmuseet, Nasjonalmuseet – Arkitektur, Villa Stenersen og byvandring, til sammen 1 493 omvisninger og verksteder, eller en kombinasjon av disse. 588 var private grupper, 555 var skolegrupper, mens 350 var åpne for alle.

Omvisningene fant sted i samlingspresentasjonen og i de midlertidige utstillingene. I tillegg var det fem ukentlige, fullbookede gratisomvisninger i det nye museet mens det ble ferdigstilt, i januar og februar, under fanen «Velkommen inn». Det ble også holdt omvisninger i forbindelse med åpningsarrangementene.

Foto: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Omvisning.

I tillegg til omvisninger ble det arrangert utstillingsåpninger, performancer, pop-up-utstillinger, konferanser og seminarer, konserter, foredrag, kuratoromvisninger, byvandring, tegneverksteder, boklanseringer, filmvisinger, samtaler, og andre arrangementer.

Digital formidling

Nasjonalmuseets digitale formidling foregår både i museet og på heldigitale plattformer. Digitalt innhold og aktiviteter kan bidra til nye innfallsvinkler og et mangfold av publikumsopplevelser. Digitale plattformer gir også gode muligheter for formidling til publikum som ikke kan komme fysisk til museet, og til målgrupper som ikke nås med det fysiske tilbudet. Museet jobber med det digitale tilbudet med et kunstfaglig formidlingsperspektiv og et kommunikasjonsperspektiv. Digital formidling og kommunikasjon bidrar til å tilgjengeliggjøre samlingen, museets øvrige tilbud og dialogen med publikum.

Det digitale tilbudet i Nasjonalmuseet består av formidlingsinnhold og audiovisuelle løsninger i samlingspresentasjonen, app med audioguide og det interaktive verkstedet «Urskogen Silva».

Formidling i samlingspresentasjonen

Det er over flere år arbeidet med å lage og forberede formidlingsopplegget i samlingspresentasjonen, med veggtekster, audiovisuelt innhold (audioguide og skjermer i utstillingen), deltakende formidling (tegneområder, formidlingsbenker og -traller, med mer), og innhold til omvisninger og bøker.

I samlingspresentasjonen er det 48 formidlingsskjermer, hvorav syv er interaktive. Innholdet i den digitale formidlingen gir kontekst, innblikk i kunstnerskap og teknikker, historier og kunsthistorier knyttet til verk og kunstnerskap, og mulighet for interaktiv utforskning. I seks utvalgte rom kan publikum oppleve lydinstallasjoner med deltakende lydopplevelser spesielt skapt til verk og temaer i utstillingen.

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Deltakende formidling i samlingspresentasjonen.

En undersøkelse gjennomført av byrået Task for Nasjonalmuseet høsten 2022, viser at formidlings-elementene er mye benyttet og svært godt likt blant publikum.

Tabellen nedenfor viser resultatene:

	Lest/sett/benyttet	Liker	Nyttig
Romtekster og tematekster	78%	92%	95%
Etiketter	89%	93%	89%
Multimedia	68%	96%	
Deltakende formidling	60%	92%	

Storboken *Det nye Nasjonalmuseet* med Audun Vinger som redaktør og barneboken *Museum* av Anna Fiske ble utgitt våren 2022. Bestandskatalogen *Edvard Munch i Nasjonalmuseet. En samlet oversikt* med Øystein Ustvedt og Marianne Yvenes som redaktører, ble også utgitt i tide til åpningen av det nye museet.

I september arrangerte museet seminaret «Helhet og mangfold» om samlingspresentasjonen i Nasjonalmuseet og andre flerfaglige museer.

«Jeg kaller det kunst»

Åpningsutstillingen «Jeg kaller det kunst» hadde et omfattende formidlingsprogram. Det startet i 2021, med arrangementserien «Sidesprang» og aktiviteter på TikTok. I utstillingsperioden var det ukentlige samtaler mellom publikum og museets omvisere, «Søndag Ta Over» med Kvenungdommen, Skeiv Ungdom Oslo og Mental Helse Ungdom, performancer, konserter og filmvisninger. Utstillingsprosjektets formidlingsprogram var rettet mot utstillingens hovedmålgruppe, unge mellom 19–24 år.

Foto: Nasjonalmuseet / Andreas Harvik

Konsert med Dromedar, en del av «Jeg kaller det kunst».

Urskogen Silva

«Urskogen Silva» er et fast, interaktivt verksted for barn. Barna inviteres inn i et univers som kan skape nysgjerrighet for både kunst og natur, hvor de kan bidra til å redde urskogen gjennom analoge og digitale verktøy. I 2022 deltok mer enn 3 200 barn på formidlingsopplegg i det digitale verkstedet. I tillegg har flere grupper med voksne besøkt «Urskogen Silva».

Foto: Nasjonalmuseet / Annar Bjørkli

Fra «Urskogen Silva».

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Nasjonalmuseets app

Nasjonalmuseets app med audioguide ble lansert til åpningen av museet. Appen er et gratistilbud til publikum og tilbyr ruter gjennom samlingen med lydfortellinger på flere språk, inkludert innhold tilpasset barn, og syns- og hørselshemmede. Audioguide på norsk og engelsk er også tilgjengelig i enkelte midlertidige utstillinger. 12 prosent av museets besøkende har lastet ned appen siden åpningen, i tråd med målet som ble satt for åpningsåret. Appen er utviklet med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB.

Nasjonalmuseets app.

Samlingen på nett

Samlingen på nett er et av museets satsningsområder for å tilgjengeliggjøre samlingen for flest mulig. Ved utgangen av 2022 var nærmere 50 000 verk og objekter publisert på nettstedet. Det jobbes kontinuerlig med å øke antall publiserte kunstverk og objekter, formidlingsinnhold knyttet til samlingen på nett, og med å videreutvikle brukeropplevelsen. I 2022 hadde samlingen på nett 837 600 sidevisninger på norsk og 315 400 på engelsk.

Digitale medier

På nasjonalmuseet.no og sosiale medier (primært Facebook, Instagram, men også Twitter, TikTok og LinkedIn) formidles innhold knyttet til verk og kunstnere i samlingen, og til utstillinger og arrangementer. I 2022 var de største satsningene i museets kanaler konseptet «Min samling» og videoserien «Kunsten å flytte». Begge hadde som formål å skape nye innganger til vår felles kunst- og kulturarv. I «Min samling» viser kjente personer fram sine favorittverk i samlingspresentasjonen, mens «Kunsten å flytte» viste museets flytteprosess og forberedelsene til åpningen av det nye museet. «Kunsten å flytte» ble produsert av Hacienda og Nasjonalmuseet. Begge seriene ble annonsert i sosiale medier, og har skapt positivt engasjement blant publikum.

I løpet av året har museet fortsatt utprøvingen av TikTok som kanal for å nå ut til flere målgrupper, blant annet knyttet til åpningsutstillingen «Jeg kaller det kunst», som hadde unge voksne som målgruppe.

Nasjonalmuseet.no hadde i 2022 en økning i trafikken på 79 prosent, fra 1 040 000 økter i 2021 til 1 869 000 økter i 2022. På Instagram og Facebook hadde museet totalt 140 000 følgere ved utgangen av 2022, en økning på seks prosent fra året før. Antall visninger på YouTube økte med 14 prosent, og telte totalt 574 000.

Fra «Kunsten å flytte».

SKEIVT KULTURÅR 2022

I 2022 var det 50 år siden avkriminaliseringen av homofili i Norge. For å markere dette tok Nasjonalmuseet, Nasjonalbiblioteket og Skeivt arkiv initiativet til en nasjonal feiring for å formidle og diskutere skeiv kunst, kultur og historie. Små og store kunst- og kulturaktører i hele Norge ble oppfordret til å markere jubileumsåret med aktiviteter, utstillinger og arrangementer som så på kunst og kultur med et skeivt blikk. I samarbeid med Metric Design produserte Nasjonalmuseet et visuelt uttrykk som fritt kunne benyttes av alle som ønsket å knytte seg til markeringen.

Nasjonalmuseet opprettet et eget prosjekt som i 2022 gjennomførte en rekke aktiviteter. Sammen med Nasjonalbiblioteket og Skeivt arkiv arrangerte museet markeringen av avkriminaliseringsdagen 21. april. I løpet av våren ble både podkasten *Brytning* og filmvisningsserien «Motstrøms» lansert. På høsten ble «Ballroom Weekend» avholdt med deltakere fra hele Europa, og filmhelgen «My voice you can't hear/Den stemmen du ikke vil høre» ble gjennomført i samarbeid med Transcultural Arts Production (TrAP).

Logoen for Skeivt kulturår 2022.

I tillegg til å samarbeide med eksterne aktører med ulike skeive perspektiver om enkeltstående aktiviteter, har prosjektet jobbet med å integrere Skeivt kulturår i museets ordinære arbeid. Bestillingsverket *Regnbueskogen* ble vist som museets bidrag til MiniØya, og senere på Museumsplassen utenfor museet.

Fra «Regnbueskogen».

Foto: Nasjonalmuseet / Ina Wesenberg

Fra «Trollønsket».

Høstens formidlings- og forskningsseminar «We are here» tok for seg normbrytende perspektiver og formidlingspraksiser. «Trollønsket», en fortellerstund for barn med dragdronningen Nabi Yeon Geisha, var del av formidlingsprogrammet til utstillingen «Østenfor sol, vestenfor måne», mens hele museets utstilling til Oslo Arkitekturtriennale 2022, «Inn i fellesskapet», tematiserte skeiv arkitektur.

Skeivt kulturår har også initiert utstillingsprosjekter i museet som vil åpne senere, slik som den turnerende utstillingen «Skakke folkedrakter» som åpner i juni 2023.

Ved siden av de publikumsrettede tiltakene har prosjektet jobbet aktivt med intern opplæring og utvikling av rutiner. Det er blant annet gjennomført kurs for flere seksjoner og avdelinger i regi av Balansekunst, en nasjonal forening som arbeider for et likestilt og mangfoldig kulturliv, med innføring i normkritiske metoder. Kategoriseringen i samlingsdatabasen MuseumPlus er oppdatert for mer fleksibel registrering av kjønn. Prosjektet har også jobbet med erfaringsutveksling på tvers av avdelinger og prosjekter i museet, for å forankre skeive perspektiver som en naturlig del av museets virksomhet i fremtiden.

Foto: Nasjonalmuseet / Børre Høstland

Fra førfesten til «Inn i fellesskapet».

SAMARBEIDSPARTNERE

Det ble i 2022 jobbet videre med allerede eksisterende avtaler, herunder den omfattende partnerskapsavtalen med Fredriksen Family Art Company. Denne samarbeidsavtalen resulterte i 2022 i «Søylerommet», en presentasjon av internasjonal samtidskunst, og finansiering av utstillingen med Laure Provoust. Det jobbes med å lansere et forskningsprogram med finansierte doktorgradsstipender på nyåret, som en del av samarbeidet.

Sparebankstiftelsen DNB støttet dette året Nasjonalmuseets app som var klar til åpningen av museet, i tillegg til innkjøp av samtidskunst. Styret retter en spesiell takk til Kulturdepartementet, Sparebankstiftelsen DNB, Kathrine og Cecilie Fredriksen, Statsbygg, Universitetet i Oslo, Utenriksdepartementet, Nordisk kulturfond, Stiftelsen Scheibler og ArkDes for samarbeid og støtte gjennom året.

KOMMUNIKASJON OG PRESSE

I 2022 hadde Nasjonalmuseet 2 697 omtaler i norsk presse og 1 334 internasjonalt. Det ble en uke før åpningen av det nye Nasjonalmuseet gjennomført en pressedag der over 200 journalister fra inn- og utland deltok for å oppleve det nye bygget, utstillingene og tilbudet.

Nasjonalmuseets postjournal ble i 2022 tilgjengelig i en egen portal på museets hjemmesider.

NASJONALGALLERIET

Nasjonalgalleriet stengte januar 2019, i forbindelse med flyttingen til det nye museet. I 2018 slo regjeringens Jeløya-plattform fast å «bevare Nasjonalgalleriet som kunstgalleri tilknyttet Nasjonalmuseet, forutsatt at det ikke påløper store kostnader til rehabilitering.» På bestilling fra Kulturdepartementet har Nasjonalmuseet sammen med Sparebankstiftelsen DNB utarbeidet et forslag til framtidig bruk av Nasjonalgalleriet.

Forslaget legger opp til å gjøre Nasjonalgalleriet til en fellesressurs på tvers av landets museer, hvor fagmiljøene kan lære av hverandre for å møte publikum på nye måter og frembringe perspektiver som når utover enkeltinstitusjonene. Forslaget vil åpne Nasjonalgalleriet for nye former for samarbeid på tvers av institusjoner og fagtradisjoner. Slik skal publikum få muligheten til å oppleve utstillinger, foredrag, aktiviteter og andre tilbud, som på ulike måter reflekterer perspektiver som fellesskap, historie og identitet.

I rapporten foreslås det at Nasjonalmuseet innlemmer Nasjonalgalleriet som en naturlig del av museets samfunnsoppdrag og samling. Mulighetsstudien ble utarbeidet av Nasjonalmuseet og Sparebankstiftelsen DNB, et arbeid ledet av Martin Eia-Revheim. Første del av arbeidet ble 24. september 2020 overrakt til daværende kulturminister Abid Q. Raja. 26. januar 2022 ble andre del overrakt kulturminister Anette Trettebergstuen.

Nasjonalmuseets leiekontrakt for Nasjonalgalleriet utløp 31. desember 2022. Bygget eies av Staten og forvaltes av Statsbygg.

Årsregnskap 2022

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2022

Resultatregnskap

	Note	2022	2021
Offentlig tilskudd fra KUD	2	630 370 000	881 370 000
Andre offentlige tilskudd	2	323 958	462 169
Andre tilskudd og gaver		29 623 913	13 803 367
Inntekter butikk		10 839 281	1 646 148
Billettinntekter		46 880 246	1 406 887
Andre driftsinntekter	3	15 542 648	6 341 485
Sum inntekter		733 580 046	905 030 056
Lønnskostnader og andre personalkostnader	4	260 667 437	208 415 060
Pensjonskostnader	5	18 704 605	18 194 144
Innkjøp av eksterne tjenester	6	35 569 162	48 070 851
Utstillingskostnader		97 857 817	62 809 145
Innkjøp av varer		4 622 988	1 633 210
Vakthold		130 702 210	50 913 788
Husleie og lagerleie		342 971 732	333 119 324
Drift av bygg, strøm og renhold		47 423 307	18 567 605
Formidling og publikumsaktivitet		6 958 602	412 870
Annonsering, reklame og produksjon		1 486 299	540 058
Direkte kostnader knyttet til samlingsforvaltning		7 255 939	9 647 307
Ekstern aktivitet, deltakelse i museumsnorge		4 072 143	1 311 748
Administrasjon og forsikring		21 594 555	14 723 155
IT		42 337 376	29 860 313
Forskning og utvikling		190 304	72 503
Innkjøp til samlingene		22 207 758	26 790 963
Avskrivninger	7	3 341 098	2 290 259
Sum kostnader		1 047 963 330	827 372 303
Driftsresultat		(314 383 285)	77 657 753
Finansinntekter		3 150 249	2 160 966
Finanskostnader		873 959	293 327
Sum finansielle poster		2 276 290	1 867 639
Årsresultat		(312 106 995)	79 525 391
Disponering av årsresultat			
Overført fra annen egenkapital	8	(312 106 995)	79 525 391
Sum disponering av årsresultat		(312 106 995)	79 525 391

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2022

Balanse	Note	31.12.22	31.12.21
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Ulltveit-Moe Paviljongen	7	9 375 000	11 250 000
Inventar, verktøy og løsøre	7	4 281 609	1 713 927
Anlegg under utførelse	7	-	2 643 626
Transport	7	170 583	215 083
Bollebar	7	2 411 770	-
Sikkerhet	7	628 643	-
Sum varige driftsmidler		16 867 606	15 822 637
Finansielle anleggsmidler			
Overfinansierte pensjonsforpliktelser	5	4 027 986	4 189 660
Sum anleggsmidler		20 895 592	20 012 297
Omløpsmidler			
Varebeholdning	9	9 264 247	7 698 833
Fordringer			
Kundefordringer	10	26 298 366	4 547 576
Tilgode merverdiavgift		33 266 013	33 232 133
Forskuddsbetalte kostnader/påløpte inntekter	11	86 061 401	84 563 775
Sum fordringer		145 625 780	122 343 483
Bankinnskudd og kontanter	12	238 231 045	549 754 984
Sum omløpsmidler		393 121 073	679 797 300
Sum eiendeler		414 016 665	699 809 597

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2022

Balanse	Note	31.12.22	31.12.21
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital	8	1 000 000	1 000 000
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	8	8 621 200	8 621 200
Annen egenkapital	8	167 736 262	479 893 257
Sum egenkapital		177 407 462	489 514 457
Gjeld			
Kortiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	150 377 041	140 287 318
Skyldige offentlige avgifter	14	18 558 265	16 955 381
Tilskuddsgjeld	1	26 759 101	19 143 536
Annen kortiktig gjeld	15	40 914 788	24 908 875
Sum kortiktig gjeld		236 609 175	210 295 114
Sum gjeld		236 609 175	210 295 114
Sum egenkapital og gjeld		414 016 665	699 809 597

Oslo, den 16.02.2023

Styret i Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

 Maria Mererup-Harissen Leder
 Jan Grue
Elin Tveit Klingenberg Nestleder

 Axel Frederick Meyer
 Mari Hvattum

 Vibeke Waalann Hansen Ansattes representant
 Karin Hindsbo Direkteur
Ann Kristin Baril Ansattes representant

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2022

Noter

Note 1

Regnskapsprinsipper
 Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, notetypiseringer og kontantstrømoppstilling, og er avlagt i samsvar med stiftelseslov, regnskapslov og god regnskapskikk i Norge gjeldende pr. 31. desember 2022.
 Årsregnskapet er basert på grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld ifølge regnskapslovens definisjoner. Årsregnskapet for 2022 omfatter perioden 01.01.2022 til 31.12.2022.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Inntektsføringstidspunkt

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tilført for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Tilskudd som er ermerket spesielle prosjekter inntektsføres på det tidspunktet stiftelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt og den kan måles pålitelig. Øvrige inntekter resultatføres når de er oppjent, det vil si på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester.

Kostnadsføringstidspunkt

Kostnadene henføres til det året aktiviteten oppstår.

Prinsippendring

I årsregnskapet for 2022 er den tidligere posten "andre driftskostnader" splittet opp i 8 underliggende poster for å gjøre regnskapet mer oversikkelig og lettere å lese: Drift av bygg, strøm og renhold; Formidling og publikumsaktivitet; Annonsering, reklame og produksjon; Direkte kostnader knyttet til samlingsforvaltning; Ekstern aktivitet og datakøling i museums-Norge; Administrasjon og forskning; IT; samt Forskning og utvikling.
 Prinsippendringen fra 2022 medfører også at "andre driftskostnader" fra 2021 er splittet for sammenlikningen skyld.
 Noen av kostnadene under kontoklasse: Innkjøp av eksterne tjenester; Utstillingskostnader; Innkjøp av varer; samt innkjøp til samlingen har samtidig blitt endret, for å klassifisere kostnadene i kostnadsgrupper der de hører mer naturlig hjemme. Medlemskap selges med en varighet på et år fra første besøk i museet. Siden Nasjonalmuseet i hovedsak begynner å selge medlemskap da museet åpnet (11. juni 2022), er det besluttet å inntektsføre årets salg av medlemskap med 50 %. De resterende 50 % av inntektene overføres til neste år. Dette vil bli et bærende prinsipp.
 Rekkfølgen på notene er dessuten endret. Notetypiseringer for poster i balanse og resultatregnskap skal nå ha samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være foreliggende, nedskrives driftsmidlet til virkelig verdi.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader.

Varelag

Beholdningen av varer vurderes til det laveste av kostpris eller "først inn - først ut"-prinsippet og antatt salgspris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag av forventet tap.

Gjeld

Gjeld balanseføres etter nominelt gjeldsbeløp.

Pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad

Regnskapsføring av pensjon følger NRS 6. Lineær oppjæringsprofil og forventet sluttlevn som oppjæringsgrunnlag er lagt til grunn. En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap). Justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsoppjærning. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende oppjæringsstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene i den grad de oversliger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor). Pensjonen opplytter kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Fra 1. januar 2016 ble en annen pensjonsmodell i Statens Pensjonskasse benyttet. Dette medførte en planendring hvor den balanseførte pensjonsordningen ble brakt til opphør i regnskapsåret 2015. Den nye pensjonsmodellen er en flerforetaksordning som regnskapsføres som om den var en innskuddsbasert pensjonsordning. 49 personer omfattes fremdeles av den gamle pensjonsordningen gjennom KLP.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Likviditetsreserve omfatter kontanter og bankinnskudd.

Note 2

Offentlige tilskudd

	2022	2021
Tilskudd fra KUD	630 370 000	881 370 000

Andre offentlige tilskudd

	2022	2021
Utenriksdepartementet	150 000	150 000
Kulturdepartementet - gaveforsterkning	173 958	120 600
Nordisk Kulturfond		191 569
Sum andre offentlige tilskudd	323 958	462 169

Nasjonalmuseet har også mottatt 389 verk i gave gjennom året.

Note 3

Andre driftsinntekter

I andre driftsinntekter inngår følgende: omvisning; konservering; leie; lån og salg av fotodias; viderefakturering og diverse inntekter.

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	Note	2022	2021
Årsresultat	10	(312 106 995)	79 525 391
Endring i pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	11	161 674	(290 702)
Ordinære avskrivninger	5	3 341 098	2 290 259
Endring i varelager	6	(1 565 414)	(3 246 216)
Endring i kundefordringer	7	(21 750 790)	(717 326)
Endring i leverandørgjeld	12	1 089 723	46 885 712
Endring i andre tidsavgrensninger	1,10,13,14	23 692 833	(13 237 853)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		(307 137 871)	111 209 264
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	(4 386 066)	(3 275 129)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(4 386 066)	(3 275 129)
Netto endring i likvider		(311 523 938)	107 934 135
Likviditetsreserve pr. 1.1.	9	549 754 984	441 820 847
Likviditetsreserve pr. 31.12	9	238 231 046	549 754 984

